

Posudek oponenta disertační práce

Student: **PhDr. Petr Vojtíšek**

Název práce: **Principy financování veřejné a dobrovolně formalizované solidarity ve službách sociální péče v ČR**

Školitel: **prof. JUDr. Igor Tomeš, CSc.**

Oponent: **doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.**

Aktuálnost zvolené problematiky

Téma přeložené disertační práce je dlouhodobě velmi aktuální. Problematika solidarity představuje klíčovou otázku nejenom při poskytování sociálních služeb, ale je klíčovou otázkou při rozhodování o koncipování sociálně politických opatření ve všech sociálních systémech. V tomto smyslu autor práce věnoval značnou pozornost:

- teoretickému ukotvení principu solidarity v historickém i soudobém kontextu sociální ochrany,
- problematice povinné veřejnoprávní solidarity ve službách sociální péče,
- problematice dobrovolné solidarity nestátních organizací (v tomto smyslu podle mého názoru velmi přesně charakterizoval vzájemné vztahy státu a nestátních organizací v sociální politice),

- charakteristice vztahu podnikání při poskytování sociálních služeb k veřejno-právní solidaritě.

Tato základní teoretická východiska autor následně ověřil ve výzkumné části své disertační práce. Na základě jasně definovaných východisek se autor zaměřil na analýzu klíčových demografických a sociálně ekonomických charakteristik ovlivňujících vývoj služeb sociální péče v naší zemi. Pomocí kvalitativních výzkumných metod (skupinová expertní diskuse, rozhovory s experty) se zaměřil na podrobnou charakteristiku rozsahu liberalizace sociálních služeb, na roli státu v sociálních službách, na oceňování potřebnosti péče a na analýzu finančních toků v této oblasti. V tomto smyslu velmi přesně identifikoval tři alternativní možnosti změny systému financování sociálních služeb, které by mohly odstranit nedostatky současného financování služeb sociální péče a definoval základní legislativní a organizační prvky, které je nezbytné mít na zřeteli v případě liberalizace systému financování služeb sociální péče (právo klienta na službu, definování minimálního standardu služeb, zabezpečení a vymáhání kvality poskytovaných služeb a rozhodování opatrníků u klientů s omezenou způsobilostí k právním úkonům).

Stanovené cíle disertační práce

Za cíl své doktorské práce si její autor vymezil zjistit možnosti nastavení veřejné a dobrovolně formalizované solidarity ve službách sociální péče a následně na tomto základě navrhnut jejich vzájemné spolupůsobení. Pro naplnění tohoto cíle autor zvolil především kvalitativní výzkumné metody, kdy se na základě charakteristiky demografických, ekonomických a sociálních souvislostí následně pomocí řízené skupinové diskuse a prostřednictvím hloubkových rozhovorů zabývá nastavením veřejnoprávní solidarity a regulace v oblasti služeb sociální péče. Svůj výzkum autor završil zpracováním 3 případových studií s příklady dobré praxe ve financování nestátních neziskových organizací působících v oblasti služeb sociální péče.

Disertační práce má dva výstupy. První výstup představuje popis možností nastavení principů financování služeb sociální péče vč. dopadů do dalších oblastí poskytování (management systému, role a kompetence veřejnoprávních subjektů, nárok na službu, garance dostupnosti a kvality, vztah klienta a poskytovatele). Druhým výstupem práce je popis příkladů dobré praxe ve financování stejných služeb poskytovaných prostřednictvím samofinancování nestátních neziskových organizací. V tomto smyslu autor identifikuje odlišné přístupy k řešení této otázky (vyvážená diverzifikace zdrojů vč. budování fundraisingu, zvýšení přidané hodnoty

komerčních hotelových služeb pro seniory díky nabídce služeb sociální péče, spolufinancování na základě komerční vlastní výdělečné činnosti mimo poslání organizace).

Jsem přesvědčen, definovaný cíl práce se autorovi podařilo v plném rozsahu naplnit.

Nové poznatky, které byly dosaženy v doktorské disertační práci

Za nejvýznamnější poznatky, k nimž autor při zpracování disertační práce dospěl, spatřuji návrhy na snížení veřejnoprávních zásahů do vztahů mezi poskytovateli sociálních služeb a klienty těchto služeb při současné změně rolí subjektů působících v této oblasti. Tyto návrhy vycházejí jak z analýzy základních demografických charakteristik, tak i z analýzy výsledků expertních rozhovorů a expertní diskuse a ze studia zahraniční odborné literatury zaměřené na problematiku sociálních a zdravotních služeb a na otázky sociálního bydlení. V této souvislosti považuji za důležité zdůraznit, že autor zcela správně upozorňuje na to, že tyto poznatky musí být posouzeny a hodnoceny z hlediska jejich aplikovatelnosti v naší zemi, tzn. že je nelze "pouze" přeložit z cizího jazyka a zavést do naší praxe tak, jako se často v minulosti stávalo, ale je nutno je komplexně posoudit z hlediska všech souvisejících vazeb jak v legislativní oblasti, tak i z hlediska jejich organizačního a správního zabezpečení.

S navrženými kroky, které autor v tomto směru přesně specifikuje, se v plném rozsahu ztotožnuji, neboť představují klíčová řešení, která by měla přispět k odstranění nedostatků současného systému a současně i k rozvoji celého spektra sociálních služeb. V této souvislosti oceňuji i velmi přesně definované otázky, které se snaží identifikovat možné vedlejší efekty navrhovaných opatření, vč. názorů, které autor v této souvislosti předkládá.

Ocenit je rovněž nutno uvedené příklady dobré praxe v samofinancování neziskových organizací poskytujících sociální služby v naší zemi. Autor velmi přesně v jednotlivých případových studiích identifikuje problémy, které tyto organizace dnes při poskytování sociálních služeb řeší. Hlavní řešení zcela správně vidí v překonání ekonomických limitů, a proto doporučuje diverzifikovat zdroje financování sociálních služeb tak, aby stávající systém byl doplněn fundraisingem a získáváním financí z prodeje výrobků a služeb.

Připomínky

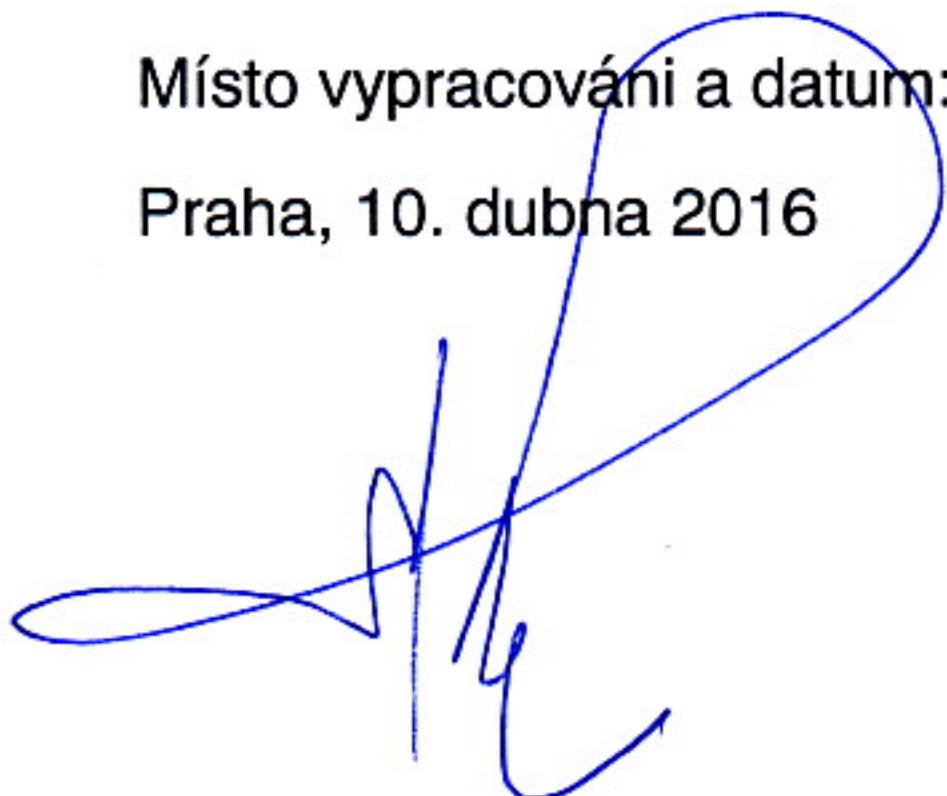
K předložené disertační práci nemám připomínky. Celá práce má logickou strukturu, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, základní teoretické postuláty autor nejprve definuje, následně provádí jejich analýzu, přičemž identifikuje klíčové problematické body jejich naplňování v praxi a následně na základě příkladů dobré praxe předkládá návrhy na jejich redefinice popř. na základní systémové změny.

Závěr

Na základě výše uvedených hodnocení konstatuji, že předložené disertační práce p. PhDr. Petra Vojtíška s názvem "Principy financování veřejné a dobrovolné formalizované solidarity ve službách sociální péče v ČR" v plném rozsahu splňuje všechny požadavky, které jsou standardně kladený na tento typ prací. Proto ji doporučuji k obhajobě, osobně navrhoji hodnocení "prospěl". Po úspěšném průběhu obhajoby doporučuji p. PhDr. Petru Vojtíškovi udělit vědecký titul PhD. v oboru sociologie.

Místo vypracování a datum:

Praha, 10. dubna 2016

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized loop and a vertical line with a flourish at the bottom.